

(„Службени гласник РС”, бр. 99/2011),

На основу члана 81. став 6. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10 и 101/10),
Министар финансија доноси

П Р А В И Л Н И К

О ЗАЈЕДНИЧКИМ КРИТЕРИЈУМИМА И СТАНДАРДИМА ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ, ФУНКЦИОНИСАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ О СИСТЕМУ ФИНАНСИЈСКОГ УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се заједнички критеријуми и стандарди за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле код корисника јавних средстава.

Члан 2.

Термини који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

1) **Адекватни системи финансијског управљања и контроле** присутни су код сваког корисника јавних средстава, који у разумној мери обезбеђују увереност да постоји ефективно управљање ризицима, те да ће се циљеви и задаци корисника јавних средстава остварити на ефикасан и економичан начин;

2) **Добро финансијско управљање** односи се на захтев да се јавна средства троше и њима управља у складу са принципима економичности, ефективности и ефикасности;

3) **Разумна увереност** представља задовољавајући степен сигурности у погледу одређеног питања које се разматра у погледу трошкова, користи и ризика;

4) **Ризик** представља вероватноћу да ће се десити одређени догађај који би могао имати супротан утицај на остваривање циљева корисника јавних средстава. Ризик се мери кроз његове последице и вероватноћу дешавања;

5) **Међународни стандарди интерне контроле** односе се на стандарде усклађене са Смерницама за интерну контролу у јавном сектору Међународне организације врховних ревизорских институција (INTOSAI);

6) **Руководилац корисника јавних средстава** је лице које руководи радом, односно пословањем корисника јавних средстава;

7) **Управљачка одговорност руководиоца** је одговорност руководиоца корисника јавних средстава за финансијске, управљачке и програмске надлежности које су им пренете;

8) **Управљање ризиком** односи се на поступак идентификовања, процену и контролу ризика са циљем да се обезбеди разумна увереност да ће бити достигнути циљеви корисника јавних средстава;

9) **Ревизорски траг** је снимак који покрива целокупну документацију и приказује пословне промене у свим фазама и пружа могућност да се прате документовани докази од збирних до појединачних износа и обрнуто;

10) **Економичност** подразумева да средства која корисник јавних средстава употребљава за спровођење својих делатности буду благовремено доступна, у одговарајућим количинама, одговарајућег квалитета и по најповољнијој цени;

11) **Ефективност** значи постизање најбољег односа између употребљених средстава и постигнутих резултата;

12) **Ефикасност** представља однос између постигнутих резултата и предвиђених циљева.

Члан 3.

Финансијско управљање и контрола је свеобухватан систем интерних контрола, који се спроводи политикама, процедурама и активностима које успоставља руководилац корисника јавних средстава, са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити кроз:

- 1) пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- 2) потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- 3) добро финансијско управљање;
- 4) заштиту средстава и података (информација).

II. СИСТЕМ ФИНАНСИЈСКОГ УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

Члан 4.

Систем финансијског управљања и контроле обухвата следеће елементе:

- 1) контролно окружење;
- 2) управљање ризицима;
- 3) контролне активности;
- 4) информисање и комуникације;
- 5) праћење и процену система.

Елементи система финансијског управљања и контроле опредељени су у складу са међународним стандардима интерне контроле.

Члан 5.

Контролно окружење обухвата:

- 1) лични и професионални интегритет и етичке вредности руководства и свих запослених код корисника јавних средстава;
- 2) руковођење и начин управљања;
- 3) одређивање мисија и циљева;
- 4) организациону структуру, успостављање поделе одговорности и овлашћења, хијерархију и јасна правила, обавезе и права и нивое извештавања;
- 5) политике и праксу управљања људским ресурсима;
- 6) компетентност запослених.

Члан 6.

Управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати супротан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава, са задатком да пружи разумно уверавање да ће ти циљеви бити остварени.

Ради вршења активности из става 1. овог члана, руководилац корисника јавних средстава усваја стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени.

Контроле које служе за свођење ризика на прихватљив ниво морају бити анализиране и ажуриране најмање једном годишње.

Члан 7.

Контрола обухвата писане политике и процедуре и њихову примену, успостављене да пруже разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком, а нарочито:

- 1) процедуре за ауторизацију и одобравање;
- 2) поделу дужности и пренос овлашћења, како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролне активности;
- 3) систем дуплог потписа у коме ни једна обавеза не може бити преузета или извршено плаћање без потписа руководиоца корисника јавних средстава и руководиоца финансијске службе или другог овлашћеног лица;
- 4) правила за приступ средствима и информацијама;
- 5) претходну проверу законитости коју спроводи овлашћено лице које одреди руководилац корисника јавних средстава;
- 6) процедуре потпуног, исправног, тачног и благовременог књижења свих трансакција;
- 7) извештавање и преглед активности - процену ефикасности и ефикасности трансакција;
- 8) надгледање процедура;
- 9) процедуре управљања људским ресурсима;
- 10) правила документовања свих трансакција и послова везаних за активност корисника јавних средстава.

Контроле морају бити одговарајуће, а трошкови за њихово увођење не смеју превазићи очекивану корист од њиховог увођења.

Члан 8.

Информисање и комуникација обухватају:

- 1) идентификовање, прикупљање и дистрибуцију, у одговарајућем облику и временском оквиру, поузданих и истинитих информација које омогућавају запосленима да преузму одговорности;
- 2) ефективно комуницирање, хоризонтално и вертикално, на свим хијерархијским нивоима корисника јавних средстава;

3) изградњу одговарајућег информационог система који омогућава да сви запослени имају јасне и прецизне директиве и инструкције о њиховој улози и одговорностима у вези са финансијским управљањем и контролом;

4) коришћење документације и система тока документације који обухвата правила бележења, израде, померања, употребе и архивирања документације;

5) документовање свих пословних процеса и трансакција ради израде одговарајућих ревизорских трагова за надгледање (надзор);

6) успостављање ефективног, благовременог и поузданог система извештавања, укључујући нивое и рокове за извештавање, врсте извештаја који се подносе руководству и начин извештавања у случају откривања грешака, неправилности, погрешне употребе средстава и информација, превара или недозвољених радњи.

Члан 9.

Праћење и процена система обухвата увођење система за надгледање финансијског управљања и контроле проценом адекватности и његовог функционисања.

Праћење и процена система се обавља текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

III. УСПОСТАВЉАЊЕ, ФУНКЦИОНИСАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ О СИСТЕМУ ФИНАНСИЈСКОГ УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

Члан 10.

За успостављање, одржавање и унапређење система финансијског управљања и контроле одговоран је руководилац корисника јавних средстава.

Члан 11.

Руководилац корисника јавних средстава одговоран је и за:

1) одређивање циљева корисника јавних средстава којим руководи, разраду и спровођење стратешких планова, акционих планова и програма за остварење циљева;

2) идентификацију, процену и управљање ризицима који прете остварењу циљева корисника јавних средстава, увођењем одговарајућих контрола у складу са међународним стандардима интерне контроле;

3) планирање, управљање и рачуноводство јавних средстава;

4) придржавање принципа законитости, правилности и здравог финансијског управљања јавним средствима;

5) ефективно управљање особљем и одржавање неопходног нивоа њихове стручности;

6) чување и заштиту средстава и информација од губитака, крађе, неовлашћеног коришћења и погрешне употребе;

7) успостављање одговарајуће организационе структуре за ефективно остваривање циљева и управљање ризицима;

8) успостављање услова за законито и етичко понашање запослених код корисника јавних средстава;

- 9) раздвајање одговорности за доношење, извршавање и контролу одлука;
 - 10) увођење интерних правила за финансијско управљање и контролу, путем интерних аката;
 - 11) потпуно, исправно, тачно и благовремено евидентирање свих трансакција;
 - 12) праћење, ажурирање и предузимање мера за побољшање система за финансијско управљање и контролу, у складу са препорукама интерне ревизије и осталим проценама;
 - 13) документовање свих трансакција и послова и обезбеђење ревизорског трага унутар корисника јавних средстава;
 - 14) извештавање о стању система за финансијско управљање и контролу.
- Поједине одговорности из става 1. овог члана руководиоци корисника јавних средстава може пренети на друга лица у оквиру корисника јавних средстава којим руководи, ако законом или другим прописом није друкчије одређено.
- Преношењем одговорности у смислу става 2. овог члана не искључује се и одговорност руководиоца корисника јавних средстава.

Члан 12.

Руководиоци унутрашњих организационих јединица корисника јавних средстава одговорни су руководиоцу корисника јавних средстава за активности финансијског управљања и контроле које успостављају у организационим јединицама којима руководе.

Члан 13.

Руководилац корисника јавних средстава извештава министра финансија о адекватности и функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле до 31. марта текуће године за претходну годину подношењем одговора на упитник који припрема Централна јединица за хармонизацију.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 14.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 82/07).

Члан 15.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-395/2011-09
У Београду, 14. новембра 2011. године

МИНИСТАР
др Мирко Цветковић